

Határozatok Tára

A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (ötödik tanács)

2017. február 16.¹

„Előzetes döntéshozatal — A szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térség — Határok, menekültügy és bevándorlás — A dublini rendszer — 604/2013/EU rendelet — Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikke — Embertelen vagy megalázó bánásmód — Súlyosan beteg menedékkérőnek a kérelme megvizsgálásáért felelős államnak való átadása — Azon megalapozott okok hiánya, amelyek alapján feltételezhető, hogy ebben a tagállamban rendszerszintű hiányosságok állnak fenn — Az arra a tagállamra háruló kötelezettségek, amelynek az átadást el kell végeznie”

A C-578/16. PPU. sz. ügyben,

az EUMSZ 267. cikk alapján benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyában, amelyet a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság, Szlovénia) a Bírósághoz 2016. november 21-én érkezett, 2016. október 28-i határozatával terjesztett elő a

C. K.,

H. F.,

A. S.

és

a **Republika Slovenija**

között folyamatban lévő eljárásban,

A BÍRÓSÁG (ötödik tanács),

tagjai: J. L. da Cruz Vilaça tanácselnök (előadó), M. Berger, A. Borg Barthet, E. Levits és F. Biltgen bírák,

főtanácsnok: E. Tanchev,

hivatalvezető: M. Aleksejev tanácsos,

tekintettel a kérdést előterjesztő bíróság 2016. október 28-i, a Bírósághoz 2016. november 21-én érkezett kérelmére, miszerint az előzetes döntéshozatalra utalást a Bíróság eljárási szabályzata 107. cikkének megfelelően sürgősségi eljárásban bírálják el,

tekintettel az ötödik tanács e kérelemnek helyt adó 2016. december 1-jei határozatára,

tekintettel az írásbeli szakaszra és a 2017. január 23-i tárgyalásra,

¹ — Az eljárás nyelve: szlovén.

figyelembe véve a következők által előterjesztett észrevételeket:

- C. K., H. F. és A. S. képviselőjében kezdetben: Z. Kojić, később: M. Nabergoj svetovalca za begunce,
- a szlovén kormány képviselőjében N. Pintar Gosenca és A. Vran, meghatalmazotti minőségben,
- az olasz kormány képviselőjében G. Palmieri, meghatalmazotti minőségben, segítője: L. Cordì avvocato dello Stato,
- az Egyesült Királyság kormányának képviselőjében C. Crane, meghatalmazotti minőségben, segítője: D. Blundell barrister,
- az Európai Bizottság képviselőjében M. Condou-Durande és M. Žebre, meghatalmazotti minőségben,

a főtanácsnok indítványának a 2017. február 9-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

- 1 Az előzetes döntéshozatal iránti kérelem az egy harmadik ország állampolgára, illetve hontalan személy [helyesen: egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy] által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2013. L 180., 31. o.; a továbbiakban: „Dublin III” rendelet) 3. cikke (2) bekezdésének és 17. cikke (1) bekezdésének, az EUMSZ 267. cikknek, valamint az Európai Unió Alapjogi Chartája (a továbbiakban: Charta) 4. cikkének az értelmezésére vonatkozik.
- 2 Ezt a kérelmet a C. K., H. F. és gyermekük, A. S., valamint a belügyminisztériuma által képviselt Republika Slovenija (Szlovén Köztársaság) között e személyeknek – a nemzetközi védelem iránti kérelmük megvizsgálásáért felelős tagállamként a „Dublin III” rendelet rendelkezéseinek megfelelően kijelölt – Horvátországnak való átadása tárgyában folyamatban lévő jogvita keretében terjesztették elő.

Jogi háttér

A nemzetközi jog

A Genfi Egyezmény

- 3 A (menekültek helyzetére vonatkozó, 1967. január 31-én New Yorkban megkötött jegyzőkönyvvel [kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.] kiegészített) menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt egyezmény (*Recueil des traités des Nations unies* [1954], 189. kötet, 150. o., 2545. sz.; kihirdette: az 1989. évi 15. tvr., a továbbiakban: Genfi Egyezmény) „A kiutasítás vagy visszaküldés (»refoulement«) tilalma” címet viselő 33. cikkének (1) bekezdése előírja:

„Egyetlen Szerződő Állam sem utasítja ki vagy küldi vissza (»refouler«) a menekültet azon ország területének határára, ahol élete vagy szabadsága faji, vallási okokból, nemzeti hovatartozása miatt, vagy abból az okból van veszélyeztetve, hogy bizonyos társadalmi csoporthoz tartozik, vagy bizonyos politikai véleményt vall.”

Az EJEE

- 4 Az emberi jogok és alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én aláírt európai egyezménynek (kihirdette: az 1993. évi XXXI. tv.; a továbbiakban: EJEE) a „Kínzás tilalma” címet viselő 3. cikke előírja:

„Senkit sem lehet kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.”

Az uniós jog

A Charta

- 5 A Chartának „Az emberi méltóság” címet viselő 1. cikke értelmében:

„Az emberi méltóság sérthetetlen. Tiszteletben kell tartani, és védelmezni kell.”

- 6 A Chartának „A kínzás és az embertelen vagy megalázó bánásmód és büntetés tilalma” címet viselő 4. cikke kimondja:

„Senkit sem lehet kínzásnak, embertelen vagy megalázó bánásmódnak vagy büntetésnek alávetni.”

- 7 A Charta „Védelem a kitoloncolással, a kiutasítással és a kiadatással szemben” címet viselő 19. cikkének (2) bekezdése a következőket írja elő:

„Senki sem toloncolható ki vagy utasítható ki olyan államba, vagy adható ki olyan államnak, ahol komolyan fenyegeti az a veszély, hogy halálra ítélik, kínozzák, vagy más embertelen bánásmódnak vagy büntetésnek vetik alá.”

- 8 A Charta „Alkalmazási kör” címet viselő 51. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„E Charta rendelkezéseinek címzettjei – a szubszidiaritás elvének megfelelő figyelembevételével mellett – az Unió intézményei, szervei és hivatalai, valamint a tagállamok annyiban, amennyiben az Unió jogát hajtják végre. Ennek megfelelően saját hatáskörükben és a Szerződésekben az Unióra ruházott hatáskörök korlátain belül tiszteletben tartják az ebben a Chartában foglalt jogokat, és betartják az abban foglalt elveket, valamint előmozdítják azok alkalmazását.”

- 9 A Charta „A jogok és elvek hatálya és értelmezése” címet viselő 52. cikkének (3) bekezdése a következőket mondja ki:

„Amennyiben e Charta olyan jogokat tartalmaz, amelyek megfelelnek az [EJEE-ben] biztosított jogoknak, akkor e jogok tartalmát és terjedelmét azonosnak kell tekinteni azokéval, amelyek az említett egyezményben szerepelnek. Ez a rendelkezés nem akadályozza meg azt, hogy az Unió joga kiterjedtebb védelmet nyújtson.”

A „Dublin III” rendelet

- 10 A 2013. július 19-én hatályba lépő „Dublin III” rendelet 2014. január 1-jei hatállyal felváltotta a valamely harmadik ország állampolgára által a tagállamok egyikében benyújtott menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2003. február 18-i 343/2003/EK tanácsi rendeletet (HL 2003. L 50., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 109. o.; a továbbiakban: „Dublin II” rendelet).

11 A „Dublin III” rendelet (4), (5), (9), (32) és (39) preambulumbekzdése kimondja:

„(4) A tamperei következtetések azt is megállapították, hogy [...] a [közös európai menekültügyi] rendszernek rövid időn belül ki kell terjednie egy világos és alkalmazható [helyesen: a gyakorlatban működőképes] módszer kialakítására is a menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározása céljából.

(5) E módszernek mind a tagállamok, mind az érintett személyek vonatkozásában tárgyilagos és méltányos szempontokon kell alapulnia. Lehetővé kell tennie különösen a felelős tagállam gyors meghatározását, hogy a nemzetközi védelem megadására vonatkozó eljáráshoz való hatékony hozzáférés biztosított legyen, és a nemzetközi védelem iránti kérelmekkel kapcsolatos gyors döntéshozatal ne kerüljön veszélybe.

[...]

(9) Az első szakaszba tartozó jogi aktusok végrehajtásáról készített értékelések eredményeire tekintettel indokolt megerősíteni e szakaszban a [»Dublin II«] rendeletet alátámasztó elveket, és egyúttal el kell végezni a szükséges fejlesztéseket a dublini rendszer, valamint az e rendszer keretében a kérelmezőknek nyújtott védelem hatékonysága tekintetében szerzett tapasztalatokra tekintettel. [...] Átfogó alkalmassági ellenőrzésről kell rendelkezni a dublini rendszer jogi, gazdasági és társadalmi hatásaira kiterjedő, bizonyítékokkal alátámasztott felülvizsgálatának elvégzése révén, amely magában foglalja annak az alapvető jogokra gyakorolt hatását is.

[...]

(32) Az e rendelet hatálya alá tartozó személyekkel kapcsolatos bánásmód tekintetében a tagállamokat kötik a nemzetközi jogi okmányokból eredő kötelezettségeik, ideértve az Emberi Jogok Európai Bíróságának vonatkozó ítélkezési gyakorlatát is.

[...]

(39) E rendelet tiszteletben tartja azokat az alapvető jogokat és betartja azokat az elveket, amelyeket különösen [a Charta] elismer. E rendelet biztosítani kívánja különösen a Charta 18. cikkében biztosított menedékjog teljes tiszteletben tartását, valamint az 1., 4., 7., 24. és 47. cikkében elismert jogokat. E rendelet ezért ennek megfelelően alkalmazandó.”

12 E rendeletnek „A nemzetközi védelem iránti kérelem elbírálására vonatkozó eljáráshoz való jog [helyesen: A nemzetközi védelem iránti kérelemre vonatkozó vizsgálati eljáráshoz való jog]” címet viselő 3. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok megvizsgálják azon harmadik országbeli állampolgárnak, vagy azon hontalan személynek a nemzetközi védelem iránti kérelmét, aki egy tagállam területén nyújtja be azt, ideértve annak határát és a tranzitónákat. A kérelmet az a tagállam köteles megvizsgálni, amely a III. fejezetben előírt feltételek szerint felelős.

(2) [...]

Amennyiben egy kérelmezőt lehetetlen az elsődlegesen felelősnek kijelölt tagállamnak átadni, mivel megalapozott okokból feltételezhető, hogy az adott tagállamban a menekültügyi eljárásnak és a kérelmezőkre vonatkozó befogadási feltételeknek szisztematikus [helyesen: rendszerszintű] hiányosságai vannak, aminek eredményeként [a Charta] 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód kockázata áll fenn, a felelős tagállam meghatározására vonatkozó eljárást lefolytató tagállam tovább vizsgálja a III. fejezetben meghatározott feltételeket annak megállapítása érdekében, hogy egy másik tagállam kijelölhető-e felelős tagállamnak.

[...]

- 13 A „Dublin III” rendelet III. fejezete tartalmazza a menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételeket. Ez a fejezet magában foglalja többek között e rendelet „Tartózkodásra jogosító engedélyek vagy vízumok kiadása” címet viselő 12. cikkét, amelynek (2) bekezdése a következőket írja elő:

„Amennyiben a kérelmezőnek érvényes vízuma van, a vízumot kibocsátó tagállam felelős a nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért [...].”

- 14 Az említett rendelet „Mérlegelési záradékok” címet viselő 17. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A 3. cikk (1) bekezdésétől eltérve minden tagállam határozhat úgy, hogy megvizsgálja a valamely harmadik országbeli állampolgár, vagy egy hontalan személy által hozzá benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelmet akkor is, ha annak megvizsgálásáért az e rendeletben megállapított feltételek szerint nem felelős.

[...]

- 15 A „Dublin III” rendelet VI. fejezete „Az átvételre és a visszavételre vonatkozó eljárások” címet viseli. Ez tartalmazza – többek között – e rendelet 27., 29., 31. és 32. cikkét.

- 16 Az említett rendelet „Jogorvoslatok” címet viselő 27. cikkének (1) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„A kérelmezőnek vagy a 18. cikk (1) bekezdésének c) vagy d) pontjában említett más személynek joga van az átadásra vonatkozó határozatok elleni hatékony jogorvoslathoz, amelyet bírósághoz vagy törvényszékhez tény- vagy jogkérdésben benyújtott fellebbezés vagy felülvizsgálati kérelem formájában gyakorolhat [helyesen: A kérelmezőnek vagy a 18. cikk (1) bekezdésének c) vagy d) pontjában említett más személynek joga van az átadásra vonatkozó határozatok elleni, bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz, amelyet fellebbezés, vagy tény- vagy jogkérdésben benyújtott felülvizsgálati kérelem formájában gyakorolhat.]”

- 17 A „Dublin III” rendelet VI. fejezetének a kérelmezők felelős tagállamnak való átadásával foglalkozó VI. szakaszában szerepel e rendelet „Szabályok és határidők” címet viselő 29. cikke, amely a következőket írja elő:

„(1) A kérelmezőnek vagy a 18. cikk (1) bekezdésének c) vagy d) pontjában említett más személynek a megkereső tagállam részéről a felelős tagállamnak történő átadása a megkereső tagállam nemzeti joga szerint történik az érintett tagállamok egymás közötti konzultációját követően, a lehető leghamarabb kivitelezhető időpontban, de legkésőbb hat hónappal az érintett személy átvétele vagy visszavétele iránti megkeresés másik tagállam általi elfogadását, vagy a 27. cikk (3) bekezdésének megfelelő halasztó hatály esetén hat hónappal a fellebbezéssel vagy felülvizsgálattal kapcsolatos jogerős határozatot követően.

Ha a felelős tagállamnak történő átadás ellenőrzött útnak indítás formájában vagy kísérettel történik, a tagállamok biztosítják, hogy ez humánus módon, az alapvető jogok és az emberi méltóság teljes körű tiszteletben tartása mellett menjen végbe.

[...]

(2) Amennyiben az átadásra nem kerül sor a hat hónapos határidőn belül, a felelős tagállam mentesül az érintett személy átvételére vagy visszavételére vonatkozó kötelezettség alól, és a felelősség a megkereső tagállamra hárul. E határidő legfeljebb egyéves időtartamra meghosszabbítható, ha az átadásra az érintett személy szabadságvesztése miatt nem kerülhetett sor, illetve legfeljebb tizennyolc hónapra, ha az érintett személy ismeretlen helyen tartózkodik.

[...]

(4) A Bizottság végrehajtási jogi aktusok útján megállapítja a tagállamok közötti konzultáció és információcsere egységes feltételeit, különösen az elhalasztott vagy késedelemmel elvégzett átadások, hallgatólagos elfogadást követő átadások, kiskorúak vagy eltartott személyek átadása, valamint a felügyelt átadások eseteire vonatkozóan. [...]"

- 18 Ugyanezen VI. szakaszban az említett rendelet „Releváns információk cseréje az átadás végrehajtását megelőzően” címet viselő 31. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A kérelmező [...] átadását végző tagállam közli a felelős tagállammal az átadandó személyre vonatkozó, azon személyes adatokat, amelyek alkalmasak, relevánsak és elegendőek abból a kizárólagos célból, hogy a felelős tagállam illetékes hatóságai a nemzeti joggal összhangban képesek legyenek megfelelő segítséget – így az érintett személy létfontosságú érdekei védelmében azonnali egészségügyi ellátást – nyújtani az érintett személynek, valamint garantálni tudják számukra az e rendeletben, valamint más vonatkozó menekültügyi jogi eszközökben biztosított védelem és jogok folytonosságát. Ezen adatokat észszerű idővel az átadás végrehajtását megelőzően közölni kell a felelős tagállammal annak érdekében, hogy az illetékes hatóságai számára a nemzeti joggal összhangban elegendő idő álljon rendelkezésre a szükséges intézkedések meghozatalára.

(2) Az átadó tagállam – amennyiben ilyen információ a nemzeti joggal összhangban az illetékes hatóságok rendelkezésére áll – átad a felelős tagállamnak minden olyan információt, amely elengedhetetlen az átadandó személy jogainak biztosításához és azonnal felmerülő különleges igényeinek kielégítéséhez, különösen az alábbiakat:

- a) valamennyi olyan azonnali intézkedés, amelyeket a felelős tagállamnak meg kell hoznia annak érdekében, hogy az átadandó személy különleges igényeit megfelelően ki lehessen elégíteni, beleértve az esetlegesen szükséges azonnali egészségügyi ellátást is;

[...]"

- 19 Szintén az említett szakaszban a „Dublin III” rendelet „Egészségügyi adatok cseréje az átadás végrehajtását megelőzően” címet viselő 32. cikkének (1) bekezdése a következőket írja elő:

„Kizárólag egészségügyi gondozás vagy kezelés céljából – különös tekintettel a fogyatékkal élő személyekre, az időskorúakra, a várandós nőkre, a kiskorúakra, a kínzás, nemi erőszak vagy a pszichikai, fizikai, illetve szexuális erőszak más súlyos formáinak áldozataira vonatkozóan – az átadó tagállam átadja az átadandó személy különleges igényeivel kapcsolatos – adott esetben e személy fizikai és szellemi állapotára vonatkozó – információkat is, amennyiben ezek az illetékes hatóság számára a nemzeti joggal összhangban rendelkezésre állnak. Ezen információt közös egészségügyi bizonyítványban kell átadni, amelyhez mellékelni kell a szükséges dokumentumokat. A felelős tagállam biztosítja, hogy e különleges igényeket megfelelően kezeljék, és biztosítják különösen az esetlegesen szükséges alapvető orvosi ellátást.

[...]"

A végrehajtási rendelet

- 20 A 2014. január 30-i 118/2014/EU bizottsági végrehajtási rendelettel (HL 2014. L 39., 1. o.) módosított, a 343/2003 rendelet részletes alkalmazási szabályainak megállapításáról szóló 2003. szeptember 2-i 1560/2003/EK bizottsági rendelet (HL 2003. L 222., 3. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 200. o.; helyesbítés: HL 2006. L 215., 48. o.; a továbbiakban: végrehajtási rendelet) tartalmazza a „Dublin II” rendelet és – jelenleg – a „Dublin III” rendelet részletes alkalmazási szabályait.
- 21 A végrehajtási rendelet III. fejezete az „Átadás” címet viseli. E fejezetben szerepel többek között e rendelet 8. és 9. cikke.
- 22 Az említett rendelet „Együttműködés az átadásban” címet viselő 8. cikke a következőket írja elő:

„(1) A felelős tagállam kötelezettsége, hogy a menedékkérő átadását a lehető leggyorsabban lehetővé tegye, és biztosítsa, hogy azt semmi ne akadályozza. Szükség esetén ez a tagállam dönti el, hogy területén hova szállítsák a menedékkérőt, vagy hol adják át az illetékes hatóságnak, figyelembe véve a földrajzi akadályokat és az átadást végző tagállam számára igénybe vehető szállítási módot. Olyan követelmény semmi esetre sem támasztható, hogy a kísérő a menedékkérőt az igénybe vett nemzetközi szállítóeszköz érkezési pontján túl kísérje, vagy hogy az átadást végző tagállam viselje az érkezési ponton túli szállítási költségeket.

(2) Az átadást szervező tagállam gondoskodik a menedékkérő és kísérője szállításáról, és a felelős tagállammal konzultálva határoz az érkezés időpontjáról, és szükség esetén az illetékes hatóságoknak történő átadás részleteiről. A felelős tagállam megkövetelheti, hogy erről három munkanappal korábban értesítést kapjon.

(3) A VI. mellékletben meghatározott formanyomtatványt kell használni az átadandó személy jogainak és közvetlen szükségleteinek megóvásához lényeges adatoknak a felelős tagállam számára történő továbbítása céljából. E formanyomtatványt a (2) bekezdés szerinti értesítésnek kell tekinteni.”

- 23 Ugyanezen rendelet „Elhalasztott és késedelmes átadások” címet viselő 9. cikke értelmében:

„(1) A felelős tagállamot késedelem nélkül értesíteni kell minden halasztásról, amelyre akár felfüggesztő hatályú fellebbezés vagy felülvizsgálati eljárás miatt, akár fizikai okokból, úgymint a menedékkérő betegsége, a szállítóeszköz hiánya került sor, vagy ami miatt következett be, hogy a menedékkérő az átadási eljárástól elzárkózott.

(1a) Amennyiben az átadás elhalasztására az átadó tagállam kérésére kerül sor, az átadó és a felelős tagállamnak újra fel kell vennie egymással a kapcsolatot annak érdekében, hogy lehetővé tegyék az átadás újbóli megszervezését, amire – a 8. cikknek megfelelően – a lehető leghamarabb, de legkésőbb két héttel az követően kerül sor, hogy a hatóságok tudomást szereztek a késedelmet vagy halasztást okozó körülmények megszűnéséről. Ilyen esetben az átadást megelőzően meg kell küldeni a VI. mellékletben meghatározott, az átadás elvégzését megelőző adatátadásra szolgáló, naprakésszé tett formanyomtatványt.

(2) Az a tagállam, amely a [„Dublin III” rendelet] 29. cikkének (2) bekezdésében meghatározott okok egyike miatt nem tudja végrehajtani az átadást az érintett személy átvétele vagy visszavétele iránti megkeresés elfogadásától, vagy – azok felfüggesztő hatálya esetén – a fellebbezést, illetve jogorvoslatot elbíráló jogerős határozat megszületésétől számított hat hónapos rendes határidőn belül, a határidő lejárta előtt értesíti a felelős tagállamot. Ellenkező esetben a nemzetközi védelem iránti kérelem feldolgozására vonatkozó felelősség és a [„Dublin III” rendelet] szerinti egyéb kötelezettségek az említett 29. cikk (2) bekezdésével összhangban a megkereső tagállamra hárulnak.

[...]”

- 24 A végrehajtási rendelet VI. és IX. melléklete tartalmazza az egészségügyi adatoknak a „Dublin III” rendeleten alapuló átadást megelőző továbbításával és cseréjével kapcsolatos formanyomtatványokat.

A befogadási irányelv

- 25 A nemzetközi védelmet kérelmezők befogadására vonatkozó szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 2013/33/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2013. L 180., 96. o.; a továbbiakban: befogadási irányelv) célja az irányelv 1. cikke értelmében, hogy megállapítsa a nemzetközi védelmet kérelmezők tagállamokbeli befogadásának szabályait.

- 26 Ezen irányelvnek „A befogadás anyagi feltételeire és az egészségügyi ellátásra vonatkozó általános szabályok” címet viselő 17. cikke a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a befogadás anyagi feltételei a nemzetközi védelem iránti kérelmük benyújtása időpontjában a kérelmezők rendelkezésére álljanak.

(2) A tagállamok biztosítják, hogy a befogadás anyagi feltételei olyan megfelelő életszínvonalat biztosítsanak a kérelmezők számára, amely garantálja alapszükségeiket és óvja testi és szellemi egészségüket.

A tagállamok ezt az életszínvonalat biztosítják a 21. cikk szerinti kiszolgáltatott helyzetben lévő személyek egyedi helyzetében [...].

[...]”

- 27 Az említett irányelv „A befogadás anyagi feltételeinek részletes szabályai” címet viselő 18. cikkének (3) bekezdése a következőket írja elő:

„Az (1) bekezdés a) és b) pontjában említett épületekben és befogadó állomásokon tartózkodó kérelmezőkkel kapcsolatban a tagállamok figyelembe veszik a nemmel és korrrel kapcsolatos megfontolásokat, valamint a kiszolgáltatott személyek helyzetét.”

- 28 A befogadási irányelv „Egészségügyi ellátás” címet viselő 19. cikke értelmében:

„(1) A tagállamok biztosítják, hogy a kérelmezők megkapják a szükséges egészségügyi ellátást, amely kiterjed legalább a sürgősségi ellátásra, valamint a betegség és a súlyos mentális zavarok alapvető kezelésére.

(2) A tagállamok a különleges befogadási igényekkel rendelkező kérelmezőknek biztosítják a szükséges orvosi vagy egyéb segítséget, ideértve szükség esetén megfelelő mentális egészségügyi ellátást.”

Az alapeljárás és az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdések

- 29 Az előzetes döntéshozatalra utaló határozatból, valamint az ügy irataiból és a Bíróság előtt lefolytatott tárgyaláson előadottakból kitűnik, hogy 2015. augusztus 16-án a Szíriai Arab Köztársaság állampolgárságával rendelkező C. K. és az Egyiptomi Arab Köztársaság állampolgárságával rendelkező H. F. a Horvát Köztársaság által érvényesen kiállított vízummal lépett be az Európai Unió területére. A fent említettekből az is kitűnik, hogy az e tagállambeli rövid tartózkodást követően hamis görög személyazonossági okmányokkal lépték át a szlovén határt. E személyeket később befogadták a menedékkérőket befogadó ljubljana (Szlovénia) központba, továbbá mindegyikük menedékjog iránti kérelmet nyújtott be a Szlovén Köztársaság belügyminisztériumához. Ezekből az információkból az is kitűnik, hogy Szlovénia területére való belépésekor C. K. várandós volt.

- 30 2015. augusztus 28-án a szlovén hatóságok, figyelemmel arra, hogy a „Dublin III” rendelet 12. cikkének (2) bekezdése értelmében a Horvát Köztársaság volt az alapeljárás felperesei menedékjog iránti kérelmeinek megvizsgálásáért felelős tagállam, e tagállam hatóságaihoz az érintettek átvételére vonatkozó megkereséssel fordult. 2015. szeptember 14-i válaszában a Horvát Köztársaság elismerte az e személyekkel kapcsolatos felelősségét.
- 31 Tekintettel azonban C. K. előrehaladott terhességére, a Szlovén Köztársaság a „Dublin III” rendeleten alapuló eljárást csupán 2015. november 20. után folytatta le, amikor is a felperes megszülte gyermekét, A. S.-t. A gyermekekre vonatkozóan 2015. november 27-én nemzetközi védelem iránti kérelmet nyújtottak be, amelyet C. K. és H. F. kérelmével együttesen bíráltak el.
- 32 2016. január 20-án a belügyminisztérium az alapeljárás felperesei menedékjog iránti kérelmeinek vizsgálatát megtagadó, és ezen utóbbiak Horvátországnak való átadásáról szóló határozatot hozott.
- 33 2016. március 2-i ítéletében az Upravno sodišče (elsőfokú közigazgatási bíróság, Szlovénia) megsemmisítette ezt a határozatot, az ügyet pedig ismételt vizsgálat céljából visszautalta, és utasította az illetékes hatóságokat, hogy szerezzenek biztosítékot a Horvát Köztársaságtól arra vonatkozóan, hogy C. K., H. F. és gyermekük megfelelő egészségügyi ellátásokhoz fognak hozzáférni ebben a tagállamban.
- 34 A szlovén hatóságok 2016. március 30-án ilyen irányú kérelemmel fordultak a Horvát Köztársasághoz. 2016. április 7-i válaszában ez a tagállam biztosította a szlovén hatóságokat afelől, hogy az alapeljárás felperesei Horvátországban szállást fognak kapni, valamint hogy részesülni fognak a megfelelő ellátásokban és a szükséges egészségügyi ellátásokban.
- 35 2016. május 5-én a belügyminisztérium újabb határozatot hozott, amelyben megtagadta az alapeljárás felperesei menedékjog iránti kérelmeinek vizsgálatát, és elrendelte ezen utóbbiak Horvátországnak való átadását.
- 36 Az alapeljárás felperesei keresetet nyújtottak be e határozat ellen az Upravno sodiščéhez (elsőfokú közigazgatási bíróság). Emellett kérték ezt a bíróságot, hogy az érdemben hozott jogerős bírósági határozat elfogadásáig ideiglenesen függessze fel az említett határozat végrehajtását.
- 37 E kereset keretében az alapeljárás felperesei többek között azzal érveltek, hogy átadásuk kedvezőtlen következményekkel járna C. K. egészségi állapotára, amely következmények esetlegesen az újszülött gyermekük jólétét is érintenék. E tekintetben – különféle orvosi igazolásokkal alátámasztva – előadták, hogy C. K. veszélyeztetett terhes volt, és hogy szülése óta pszichiátriai jellegű nehézségekkel küzd. Ily módon egy pszichiáter szakorvos szülés utáni depressziót és időszakos öngyilkossági hajlamot diagnosztizált nála. Több orvosi véleményből kitűnik, hogy C. K. rossz egészségügyi állapota elsősorban a jogállását övező bizonytalanságnak, és az abból eredő stressznek az eredménye. Ezen túlmenően mentális állapotának romlása a saját magával és másokkal szembeni agresszív magatartás kockázatához vezethet, ami – adott esetben – kórházi ellátást tenne szükségessé. E pszichiáter véleménye szerint tehát az a betegség, amelyben C. K. szenved, azt igényelné, hogy ő és gyermeke továbbra is a ljubljanei befogadó központban maradjon, hogy ott ellátásokban részesülhessenek.
- 38 2016. június 1-jei ítéletében az Upravno sodišče (elsőfokú közigazgatási bíróság) megsemmisítette az alapeljárás felpereseinek átadására vonatkozó határozatot. Ugyanaznapi végzésében ez a bíróság a jogvita érdemében hozott jogerős bírósági határozat elfogadásáig e határozat végrehajtásának felfüggesztését is elrendelte.
- 39 A belügyminisztérium ekkor fellebbezést nyújtott be ezen ítélettel szemben a Vrhovno sodiščéhez (legfelsőbb bíróság, Szlovénia). 2016. június 29-én ez a bíróság megváltoztatta az elsőfokú ítéletet, és helybenhagyta az átadásra vonatkozó említett határozatot. A C. K. egészségi állapota által megkövetelt ellátásokat illetően ez a bíróság úgy vélte, hogy az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosának (UNHCR) egyik – a szlovén hatóságok kérésére megkapott – jelentéséből kitűnik, hogy

Horvátországban jó a menedékkérők befogadásával kapcsolatos helyzet. Ez a tagállam többek között Kutinában (Horvátország) rendelkezik a kifejezetten a sérülékeny személyekkel foglalkozó befogadóközponttal, ahol a menedékkérők szabadon hozzáférnek a központot rendszeresen felkereső orvos, illetve sürgős esetben a helyi kórház, vagy – szükség esetén – akár a zágrábi (Horvátország) kórház által nyújtott egészségügyi ellátásokhoz.

- 40 Az alapeljárás felpereseinek azon egyéb állításait illetően, amelyek szerint Horvátországban faji jellegű kijelentések és testi erőszak áldozataivá váltak, a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság) úgy vélte, hogy nem bizonyosodott be, hogy megalapozott okból feltételezhető, hogy Horvátországban a menekültügyi eljárásnak és a menedékkérőkre vonatkozó befogadási feltételeknek olyan rendszerszintű hiányosságai vannak, amelyek eredményeként a menedékkérők tekintetében fennáll a „Dublin III” rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód kockázata. Egyebekben sem az uniós intézmények, sem az UNHCR nem ítélte kritikusként az ebben a tagállamban fennálló helyzetet.
- 41 A Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság) ítélete ezután jogerőssé vált. Az alapeljárás felperesei azonban alkotmányjogi panaszt nyújtottak be az Ustavno sodiščehez (alkotmánybíróság, Szlovénia).
- 42 2016. szeptember 28-i határozatával ezen utóbbi bíróság megállapította, hogy a jelen ügyben ugyan nem bizonyosodott be, hogy Horvátországban a menekültügyi eljárásnak és a kérelmezőkre vonatkozó befogadási feltételeknek a „Dublin III” rendelet 3. cikkének (2) bekezdése értelmében vett rendszerszintű hiányosságai vannak. Nem ez képezi azonban az egyetlen olyan okot, amelyre az alapeljárás felperesei annak bizonyítása céljából hivatkozhatnak, hogy az e tagállamnak való átadásuk az embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges kockázatának tenné ki őket.
- 43 E rendelet (32) preambulumbekzdésének megfelelően ugyanis a tagállamok kötelesek tiszteletben tartani a Genfi Egyezmény 33. cikkének (1) bekezdéséből, valamint az EJEE 3. cikkéből és az Emberi Jogok Európai Bíróságának az ezzel kapcsolatos ítélkezési gyakorlatából eredő követelményeket. Márpedig ezek a követelmények tágabbak, mint az említett rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében a rendszerszintű hiányosságaival kapcsolatban támasztott kritérium, amely ráadásul kizárólag arra a helyzetre vonatkozik, amikor a tagállamok számára lehetetlen a menedékkérőket valamely meghatározott tagállamnak átadni. Amennyiben – az e rendelkezésben említett eseten kívül – valamely menedékkérő másik tagállamnak való átadása az említett alapvető követelmények megsértését vonná maga után, a tagállamok kötelesek alkalmazni a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében előírt mérlegelési záradékot.
- 44 Az illetékes hatóságok és bíróság számára ebből az a kötelezettség következik, hogy amennyiben valamely menedékkérő azt állítja, hogy a kérelméért felelős tagállam a számára nem „biztonságos állam”, meg kell vizsgálniuk a visszaküldés tilalma elvének tiszteletben tartása szempontjából fontos valamennyi körülményt, köztük az érintett egészségi állapotát. Ennek keretében e hatóságoknak figyelembe kell venniük a kérelmezőnek a Szlovéniában fennálló személyes helyzetét, és értékelniük kell, hogy már önmagában a kérelmező puszta átadása nem lehet-e ellentétes a visszaküldés tilalmának elvével.
- 45 Következésképpen az Ustavno sodišče (alkotmánybíróság) szerint, amennyiben a jelen ügyben az alapeljárás felperesei azt állították, hogy C. K. ismételt áthelyezése egészségi állapotára nézve kedvezőtlen hatással járna – és az állításaikat igazoló több orvosi véleményt nyújtottak be –, a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság) Horvátországban fennálló helyzet értékelése keretében nem szorítkozhatott C. K. egészségi állapotának figyelembevételére, amint azt tette, hanem azt is vizsgálnia kellett volna, hogy önmagában az e tagállamnak való átadás összeegyeztethető-e az EJEE 3. cikkével. Ez a bíróság – mivel nem értékelte az alapeljárás felpereseinek ezzel kapcsolatos állításait és az általuk felhozott bizonyítékokat – megsértette a számukra a szlovén alkotmányban biztosított, az „egyenlő jogi

védelemben” részesüléshez való jogot. Ezen okok miatt az Ustavno sodišče (alkotmánybíróság) hatályon kívül helyezte a Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság) ítéletét, és az alapügyet visszautalta ezen utóbbihoz, hogy az a határozatában kifejtett megfontolásoknak megfelelően hozzon ismételten ítéletet.

- 46 A Vrhovno sodišče (legfelsőbb bíróság) – annak megállapítása után, hogy az Ustavno sodišče (alkotmánybíróság) nem fordult a Bírósághoz előzetes döntéshozatal iránti kérelemmel a 2016. szeptember 28-i határozatának meghozatala előtt, holott az ebben a határozatban általa kialakított megfontolásoknak az uniós joggal való összeegyeztethetőségét vizsgálja – felfüggesztette az eljárást, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdéseket terjesztette a Bíróság elé:

„1) A tagállami bírósághoz tartozik-e végső soron a »Dublin III« rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerinti mérlegelési záradék alkalmazásával kapcsolatos szabályok értelmezése, figyelembe véve e rendelkezés természetét, és e szabályok mentesítik-e a bíróságot – amelynek határozatai ellen nem lehet jogorvoslással élni – azon kötelezettség alól, hogy az ügyet a Bíróság elé terjessze az EUMSZ 267. cikkének harmadik bekezdése alapján?

Másodlagosan, ha az első kérdésre adott válasz nemleges:

- 2) A »Dublin III« rendelet 3. cikkének (2) bekezdése szerinti körülmények mérlegelése (olyan esetben, mint amely a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képezi) elegendő-e a Chartának az EJEE 3. cikkével, valamint a Genfi Egyezmény 33. cikkével együttesen értelmezett 4. cikke és 19. cikkének (2) bekezdése szerinti követelményeknek való megfeleléshez?

Ezzel a kérdéssel összefüggésben:

- 3) Az következik-e a »Dublin III« rendelet 17. cikke (1) bekezdésének értelmezéséből, hogy olyan esetekben, mint amely a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem tárgyát képezi, kötelező a mérlegelési záradék tagállam általi alkalmazása a Chartának 4. cikke szerinti jogok megsértésével szembeni hatékony védelem biztosítása érdekében, illetve hogy ez az alkalmazás tiltja a nemzetközi védelmet kérelmezőnek a felelős tagállamba történő átadását, amely elismerte a felelősségét e rendeletnek megfelelően?

Amennyiben a harmadik kérdésre adott válasz igenlő:

- 4) A »Dublin III« rendelet 17. cikkének (1) bekezdése szerinti mérlegelési záradék szolgálhat-e alapul a nemzetközi védelmet kérelmező vagy más személy számára az e rendelet szerinti átadási eljárás során arra, hogy hivatkozzon e záradék alkalmazására, amelyet a hatáskörrel rendelkező közigazgatási hatóságoknak és a tagállami bíróságoknak mérlegelniük kell, vagy az említett közigazgatási hatóságok és bíróságok kötelesek hivatalból megállapítani az említett körülményeket?”

A sürgősségi eljárásról

- 47 A kérdést előterjesztő bíróság azt kérte, hogy a Bíróság a jelen előzetes döntéshozatalra utalást a Bíróság eljárási szabályzatának 107. cikkében előírt sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárásban bírálja el.
- 48 E kérelem alátámasztására az említett bíróság lényegében azzal érvelt, hogy figyelemmel C. K. egészségi állapotára, a jogállásával kapcsolatos kérdést a lehető legrövidebb határidőn belül rendezni kell.

- 49 E tekintetben először is meg kell állapítani, hogy a jelen előzetes döntéshozatali eljárás a „Dublin III” rendelet értelmezésére irányul, amely rendeletet többek között az EUMSZ 78. cikk (2) bekezdésének e) pontja alapján fogadtak el, amely rendelkezés az EUM-Szerződés harmadik részének a szabadságon, a biztonságon és a jog érvényesülésén alapuló térségre vonatkozó V. címében szerepel. Következésképpen képezheti sürgősségi előzetes döntéshozatali eljárás tárgyát.
- 50 Másodszor, a jelen ügyben nem zárható ki az a lehetőség, hogy az alapeljárás felpereseit a rendes előzetes döntéshozatali eljárás befejeződése előtt átadják a Horvát Köztársaságnak. A Bíróság – eljárási szabályzata 101. cikkének (1) bekezdése alapján megfogalmazott – felvilágosításkérésére válaszul ugyanis a kérdést előterjesztő bíróság jelezte, hogy noha az Upravno sodišče (elsőfokú közigazgatási bíróság) e személyek kérésére első fokon elrendelte az őket érintő, átadásra vonatkozó határozat végrehajtásának felfüggesztését, a nemzeti eljárás jelenlegi szakaszában semmiféle bírósági intézkedés nem függeszti fel e határozat végrehajtását.
- 51 E körülmények között a Bíróság – az előadó bíró javaslatára és a főtanácsnok meghallgatását követően a Bíróság ötödik tanácsa által 2016. december 1-jén hozott határozatnak megfelelően – helyt adott a kérdést előterjesztő bíróság jelen előzetes döntéshozatalra utalás sürgősségi eljárásban történő elbírálására irányuló kérelmének.

Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésekről

Az első kérdésről

- 52 Első kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdését akként kell-e értelmezni, hogy az e rendelkezésben előírt „mérlegelési záradék” valamely tagállam általi alkalmazásának kérdése kizárólag a nemzeti jogba és a nemzeti jog e tagállam alkotmánybírósága általi értelmezésének körébe tartozik, vagy pedig, hogy az az uniós jog EUMSZ 267. cikk értelmében vett értelmezésével kapcsolatos kérdést képez.
- 53 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság a korábban a „Dublin II” rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében szereplő „szuverenitási záradékot” illetően – amelynek szövege lényegében megegyezik a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében előírt „mérlegelési záradék” szövegével, és amelynek értelmezése ennél fogva átültethető erre – már megállapította, hogy az abban a tagállamok számára elismert mérlegelési jogkör a felelős tagállam meghatározása uniós jogalkotó által kidolgozott rendszerének (a továbbiakban: dublini rendszer) szerves részét képezi. Ebből következik, hogy valamely tagállam akkor is az uniós jogot hajtja végre a Charta 51. cikkének (1) bekezdése értelmében, ha ezt a záradékot alkalmazza (lásd: 2011. december 21-i N. S. és társai ítélet, C-411/10 és C-493/10, EU:C:2011:865, 64–68. pont). Következésképpen a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében előírt „mérlegelési záradék” alkalmazása az uniós jog EUMSZ 267. cikk értelmében vett értelmezését vonja maga után.
- 54 Tekintettel a fenti megfontolásokra, az első kérdésre azt a választ kell adni, hogy a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben előírt „mérlegelési záradék” valamely tagállam általi alkalmazásának kérdése nem kizárólag a nemzeti jogba és a nemzeti jog e tagállam alkotmánybírósága általi értelmezésének körébe tartozik, hanem az az uniós jog EUMSZ 267. cikk értelmében vett értelmezésével kapcsolatos kérdést képez.

A második, a harmadik és a negyedik kérdésről

- 55 Együttesen vizsgálandó második, harmadik és negyedik kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság lényegében arra kíván választ kapni, hogy a Charta 4. cikkét akként kell-e értelmezni, hogy olyan körülmények fennállása esetén, amelyekben a különösen súlyos mentális vagy testi betegséggel

rendelkező menedékkérő átadása az érintett egészségi állapota jelentős és orvosolhatatlan romlásának tényleges és bebizonyosodott kockázatát vonja maga után, az átadás az e cikk értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódot képez. Igenlő válasz esetén a kérdést előterjesztő bíróság arra kíván választ kapni, hogy az érintett tagállam köteles-e alkalmazni az említett rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében előírt „mérlegelési záradékot”, és saját maga megvizsgálni a szóban forgó, menedékjog iránti kérelmet.

- 56 Előjáróban emlékeztetni kell arra, hogy a „Dublin III” rendelet 3. cikkének (1) bekezdése értelmében harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy által bármely tagállam területén benyújtott menedékjog iránti kérelmet főszabály szerint az a tagállam köteles megvizsgálni, amely az e rendelet III. fejezetében előírt feltételek szerint felelős.
- 57 A dublini rendszernek – amelybe az említett rendelet illeszkedik – különösen a felelős tagállam gyors meghatározását igyekszik lehetővé tenni, amint az a rendelet (4) és (5) bekezdéséből kitűnik, hogy a nemzetközi védelem megadására vonatkozó eljárásokhoz való hatékony hozzáférés biztosított legyen, a nemzetközi védelem iránti kérelmekkel kapcsolatos gyors döntéshozatal pedig ne kerüljön veszélybe.
- 58 Ebben az összefüggésben az a tagállam, amelyhez a menedékjog iránti kérelmet benyújtották, köteles követni az ugyanezen rendelet VI. fejezetében az e kérelem megvizsgálásért felelős meghatározása céljából előírt eljárásokat, megkövetelni ettől a tagállamtól, hogy átvegye a szóban forgó kérelmezőt, valamint – e megkeresés elfogadását követően – átadni ezt a személyt az említett tagállamnak.
- 59 A Bíróság állandó ítélkezési gyakorlata értelmében azonban a másodlagos uniós jogi szabályokat – köztük a „Dublin III” rendelet rendelkezéseit – a Chartában garantált alapvető jogok tiszteletben tartásával kell értelmezni és alkalmazni (lásd analógia útján a „Dublin II” rendeletet illetően: 2011. december 21-i N. S. és társai ítélet, C-411/10 és C-493/10, EU:C:2011:865, 77. és 99. pont). Az embertelen vagy megalázó büntetésnek és bánásmódnak a Charta 4. cikkében előírt tilalma e tekintetben alapvető jelentőséggel bír, amennyiben abszolút jelleget ölt, mivel szorosan összefügg a Charta 1. cikkében rögzített, az emberi méltóság tiszteletben tartásával (lásd ebben az értelemben: 2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 85. és 86. pont).
- 60 Márpedig a Bíróság a 2011. december 21-i N. S. és társai ítéletében (C-411/10 és C-493/10, EU:C:2011:865, 86–94. és 106. pont) hangsúlyozta, hogy a menedékkérőknek a dublini rendszer keretében való átadása bizonyos körülmények között összeegyeztethetetlen lehet a Charta 4. cikkében előírt tilalommal. Ily módon megállapította, hogy valamely menedékkérő esetében fennáll annak a tényleges veszélye, hogy az e cikk értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve, ha olyan tagállamnak kell átadni, amelyben komolyan attól kell tartani, hogy a menekültügyi eljárásnak és a kérelmezőkre vonatkozó befogadási feltételeknek rendszerszintű hiányosságai vannak. Következésképpen az említett cikkben előírt tilalomnak megfelelően a tagállamok kötelessége, hogy a dublini rendszer keretében ne adják át a menedékkérőket valamely tagállamnak, ha tudomással bírnak arról, hogy ott ilyen hiányosságok vannak.
- 61 A „Dublin III” rendelet (9) preambulumbekkezdéséből kitűnik, hogy az uniós jogalkotó figyelembe vette a dublini rendszernek a menedékkérők alapvető jogaira gyakorolt hatásait. Ebből az is kitűnik, hogy e rendelet elfogadásával az uniós jogalkotó nemcsak e rendszer hatékonysága, hanem az e rendszer keretében a menedékkérőknek nyújtott védelem hatékonysága tekintetében szerzett tapasztalatokra is tekintettel kívánta elvégezni a szükséges fejlesztéseket.
- 62 A Bíróság így módon a menedékkérőknek biztosított jogokat illetően megállapította, hogy a „Dublin III” rendelet alapvető szempontokban tér el a „Dublin II” rendeletről (lásd ebben az értelemben: 2016. június 7-i Ghezelbash ítélet, C-63/15, EU:C:2016:409, 34. pont).

- 63 Ami a menedékkérők esetében elismert alapvető jogokat illeti, a jelen ítélet 60. pontjában említett 2011. december 21-i N. S. és társai ítéletből (C-411/10 és C-493/10, EU:C:2011:865) eredő ítélkezési gyakorlatnak a „Dublin III” rendelet 3. cikkének (2) bekezdésében való kodifikálásán túlmenően az uniós jogalkotó az említett rendelet (32) és (39) preambulumbekkezdésében is hangsúlyozta, hogy a rendelet alkalmazása során a tagállamokat köti az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlata, valamint a Charta 4. cikke.
- 64 Ami még konkrétan az átadásra vonatkozó határozatokat illeti, az uniós jogalkotó egyrészt ezek jogszerűségét garanciákkal kívánta övezni többek között azért, hogy az érintett menedékkérőnek a „Dublin III” rendelet 27. cikkében biztosította az e határozattal szembeni, valamely bíróság előtti hatékony jogorvoslathoz való jogot, amelynek hatálya a határozatnak mind ténybeli, mind pedig jogi körülményeire kiterjed. Másrészt az említett rendelet 29. cikkében részletesebben határozta meg ezen átadások szabályait, amit a „Dublin II” rendeletben nem tett meg.
- 65 A fenti megfontolások összességéből következik, hogy valamely menedékkérőnek a „Dublin III” rendelet keretében történő átadására csak olyan feltételek mellett kerülhet sor, amelyek kizárják, hogy az átadás annak a tényleges kockázatát vonja maga után, hogy az érintett a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve.
- 66 E tekintetben nem lehet eleve kizárni, hogy figyelemmel valamely menedékkérő különösen súlyos egészségi állapotára, a „Dublin III” rendeleten alapuló átadása rá nézve ilyen kockázatot vonhasson maga után.
- 67 Emlékeztetni kell ugyanis arra, hogy az embertelen vagy megalázó bánásmódnak a Charta 4. cikkében előírt tilalma megfelel az EJEE 3. cikkében rögzített tilalomnak, valamint hogy ennyiben annak értelme és hatálya – a Charta 52. cikke (3) bekezdésének megfelelően – megegyezik az ebben az egyezményben az e tilalom tekintetében biztosítottakkal.
- 68 Márpedig az Emberi Jogok Európai Bíróságának az EJEE 3. cikkével kapcsolatos – a Charta 4. cikkének értelmezése céljából figyelembe veendő (lásd ebben az értelemben: 2011. december 21-i N. S. és társai ítélet, C-411/10 és C-493/10, EU:C:2011:865, 87–91. pont) – ítélkezési gyakorlatából kitűnik, hogy a természetes módon bekövetkező betegség által okozott akár fizikai, akár lelki szenvedés tartozhat az EJEE 3. cikke alá abban az esetben, ha azt súlyosítja, vagy súlyosbíthatja valamely olyan bánásmód, amely a fogva tartás, a kiutasítás, vagy más olyan intézkedések körülményeiből ered, amelyekért a hatóságok felelősek tekinthetők, feltéve, hogy az ebből eredő szenvedés eléri az e cikkben megkövetelt súlyosság minimális mértékét (lásd ebben az értelemben: Emberi Jogok Európai Bírósága, 2016. december 13., Paposhvili kontra Belgium, CE:ECHR:2016:1213JUD004173810, 174. és 175. §).
- 69 Figyelemmel a Charta 4. cikkének általános és abszolút jellegére, ezek az elvi megfontolások a dublini rendszer keretében is relevánsak.
- 70 E tekintetben a felelős tagállamban fennálló befogadási feltételeket és az ott rendelkezésre álló kezeléseket illetően hangsúlyozni kell, hogy azok a tagállamok – köztük a Horvát Köztársaság –, amelyeket köt a befogadási irányelv, kötelesek ezen irányelv 17–19. cikkének megfelelően – többek között a „Dublin III” rendeleten alapuló eljárás keretében – biztosítani a menedékkérők számára azokat az egészségügyi ellátásokat és azt a szükséges orvosi segítséget, amelyek kiterjednek legalább a sürgősségi ellátásra, valamint a betegségek és súlyos mentális zavarok alapvető kezelésére. E körülmények között és a tagállamok körében fennálló kölcsönös bizalomnak megfelelően erőteljes vélelem áll fenn arra vonatkozóan, hogy a tagállamokban a menedékkérők számára kínált egészségügyi kezeléseket megfelelőek lesznek (lásd analógia útján: 2011. december 21-i N. S. és társai ítélet, C-411/10 és C-493/10, EU:C:2011:865, 78., 80., és 100–105. pont).

- 71 A jelen ügyben sem az előzetes döntéshozatalra utaló határozat, sem az ügyiratok nem utalnak arra, hogy megalapozott okokból feltételezhető, hogy Horvátországban – különösen az egészségügyi ellátásokat illetően – a menekültügyi eljárásnak és a menedékkérőkre vonatkozó befogadási feltételeknek rendszerszintű hiányosságai vannak, amit egyébként az alapeljárás felperesei sem állítottak. Éppen ellenkezőleg: az említett határozatból kitűnik, hogy a Horvát Köztársaság többek között Kutinában rendelkezik a sérülékeny személyekkel foglalkozó befogadóközponttal, ahol hozzáférnek orvos által, sürgős esetben pedig a helyi kórház vagy akár a zágrábi kórház által nyújtott egészségügyi ellátásokhoz. A szlovén hatóságok egyébként biztosítékot szereztek a horvát hatóságoktól arra vonatkozóan, hogy az alapeljárás felperesei részesülni fognak a szükséges egészségügyi kezeléseken.
- 72 Ráadásul – noha lehetséges, hogy bizonyos súlyos és különös betegségek esetén kizárólag bizonyos tagállamokban áll rendelkezésre megfelelő egészségügyi kezelés (lásd analógia útján: 2014. június 5-i I ítélet, C-255/13, EU:C:2014:1291, 56. és 57. pont) – az alapeljárás felperesei nem állították, hogy esetükben ez a helyzet.
- 73 Nem zárható ki ugyanakkor, hogy a különösen súlyos egészségi állapottal rendelkező valamely menedékkérőnek már a puszta átadása is rá nézve a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges kockázatát eredményezze, függetlenül a kérelme megvizsgálásáért felelős tagállamban a befogadásnak és a rendelkezésre álló ellátásoknak a minőségétől.
- 74 Ezzel összefüggésben meg kell állapítani, hogy olyan körülmények fennállása esetén, amelyekben a különösen súlyos mentális vagy testi betegséggel rendelkező menedékkérő átadása az érintett egészségi állapota jelentős és orvosolhatatlan romlásának tényleges és bebizonyosodott kockázatát vonja maga után, az átadás az e cikk értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódot képez.
- 75 Következésképpen, amennyiben valamely menedékkérő – különösen a „Dublin III” rendelet 27. cikkében a részére biztosított hatékony jogorvoslat keretében – a rá vonatkozó orvosi igazolásokhoz hasonló olyan objektív bizonyítékokkal szolgál, amelyek igazolni tudják egészségi állapotának különös súlyosságát és azokat a jelentős és orvosolhatatlan következményeket, amelyekkel az átadása járhat, az érintett tagállam hatóságai – köztük annak bíróságai – nem hagyhatják figyelmen kívül ezeket a bizonyítékokat. Éppen ellenkezőleg: kötelesek értékelni azt a kockázatot, hogy ilyen következmények fognak előállni, ha az érintett átadása mellett határoznak, illetve – bíróság esetén – kötelesek értékelni az átadásra vonatkozó határozat jogszerűségét, mivel e határozat végrehajtása azt eredményezheti, hogy a menedékkérő embertelen vagy megalázó bánásmódban fog részesülni (lásd analógia útján: 2016. április 5-i Aranyosi és Căldăraru ítélet, C-404/15 és C-659/15 PPU, EU:C:2016:198, 88. pont).
- 76 Ezért e hatóságok feladata kizárni az átadásnak az érintett egészségi állapotára gyakorolt hatással kapcsolatos minden komoly kétséget. E tekintetben – különösen, amikor súlyos pszichiátriai betegségről van szó – nem lehet megállni kizárólag az érintett személy egyik tagállamból a másikba való fizikai átszállításából eredő következményeknél, hanem az átadásból eredő jelentős és orvosolhatatlan következmények összességét is figyelembe kell venni.
- 77 Ezzel összefüggésben az érintett tagállam hatóságainak vizsgálniuk kell, hogy a szóban forgó személy egészségi állapota megóvható-e megfelelően és elégségesen a „Dublin III” rendeletben előírt óvintézkedések megtételével, és – igenlő válasz esetén – ezen óvintézkedéseket végre is kell hajtaniuk.
- 78 Az Emberi Jogok Európai Bíróságának ítélkezési gyakorlatából ugyanis kitűnik, hogy az EJEE 3. cikke főszabály szerint nem kötelezi a szerződő államokat arra, hogy eltekintsenek valamely személy kitoloncolásától vagy kiutasításától, amikor a személy alkalmas az utazásra, feltéve továbbá, hogy megteszik e tekintetben a személy állapotát illetően szükséges, megfelelő és az ahhoz igazított

intézkedéseket (lásd ebben az értelemben: Emberi Jogok Európai Bírósága, 2006. július 4., Karim kontra Svédország ítélet, CE:ECHR:2006:0704DEC002417105, 2. §; 2013. április 30., Kochieva és társai kontra Svédország ítélet, CE:ECHR:2013:0430DEC007520312, 35. §).

- 79 Még konkrétabban azokat a körülményeket illetően, amelyek között a menedékkérőnél felmerülő pszichiátriai jellegű nehézségek öngyilkossági hajlamokra utalnak, az Emberi Jogok Európai Bírósága több alkalommal megállapította, hogy az, hogy valamely személy, akinek a kitoloncolását elrendelték, öngyilkossággal fenyegetőzik, nem kötelezi a szerződő tagállamot, hogy eltekintsen az előirányzott intézkedés végrehajtásától, feltéve, hogy konkrét intézkedéseket tesz e fenyegetések megvalósításának megakadályozására (lásd: Emberi Jogok Európai Bírósága, 2004. október 7., Dragan és társai kontra Németország ítélet, CE:ECHR:2004:1007DEC003374303, 1. §; 2006. július 4., Karim kontra Svédország ítélet, CE:ECHR:2006:0704DEC002417105, 2. §; 2013. április 30., Kochieva és társai kontra Svédország ítélet, CE:ECHR:2013:0430DEC007520312, 34. §).
- 80 Ezen óvintézkedéseket illetően hangsúlyozni kell, hogy az a tagállam, amelynek az átadást el kell végeznie, a végrehajtási rendelet 8. cikkének megfelelően együttműködhet a felelős tagállammal azért, hogy az érintett menedékkérő egészségügyi ellátásokban részesüljön az átadás során és az után.
- 81 E tekintetben az átadó tagállamnak az átadást oly módon kell tudnia megszervezni, hogy az átadás során az érintett menedékkérőt – egészségi állapota bármiféle romlásának, illetve a saját magára vagy másokra irányuló erőszakos cselekmények elkövetésének megakadályozása céljából – a szükséges felszerelésekkel, forrásokkal és gyógyszerekkel rendelkező megfelelő egészségügyi személyzet kísérje.
- 82 Ennek a tagállamnak arról is meg kell tudnia bizonyosodni, hogy az érintett menedékkérő a felelős tagállamba való megérkezésekor ellátásban részesül. E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a „Dublin III” rendelet 31. és 32. cikke kötelezi az átadó tagállamot, hogy közölje a felelős tagállammal a menedékkérő egészségi állapotával kapcsolatos azon információkat, amelyek lehetővé teszik e tagállamnak, hogy biztosítsák számára a létfontosságú érdekei védelmében elengedhetetlen, azonnali egészségügyi ellátásokat.
- 83 A végrehajtási rendelet VI. mellékletében szereplő formanyomtatványt és az e rendelet IX. mellékletében található közös orvosi igazolást ily módon lehet használni arra, hogy tájékoztassák a felelős tagállamot, hogy az érintett menedékkérő az érkezéskor orvosi segítséget és ellátásokat igényel, valamint hogy tájékoztassák ezt a tagállamot a menedékkérő betegségének valamennyi releváns aspektusáról és a jövőben a számára szükségessé váló ellátásokról. Ebben az esetben ezeket az információkat észszerű határidőn belül, az átadás előtt kell közölni, hogy a felelős tagállamnak elegendő ideje legyen a szükséges intézkedések megtételére. Az átadó tagállam emellett az arra vonatkozó megerősítést is beszerezheti a felelős tagállamtól, hogy az elengedhetetlen ellátások ténylegesen rendelkezésre fognak állni az érkezéskor.
- 84 Ha az illetékes bíróság úgy véli, hogy ezek az óvintézkedések elegendőek az érintett menedékkérő átadása esetén az embertelen vagy megalázó bánásmód bármiféle tényleges kockázatának kizárására, akkor ennek a bíróságnak kell megtennie a szükséges intézkedéseket az arról való megbizonyosodás céljából, hogy ezeket az óvintézkedéseket a megkereső tagállam hatóságai az érintett átadása előtt megteszik. Szükség esetén az érintett egészségi állapotát az átadás végrehajtása előtt ismételt felül kell vizsgálni.
- 85 Ezzel szemben, amennyiben az említett óvintézkedések megtétele – figyelemmel az érintett menedékkérő betegségének különös súlyosságára – nem elegendő annak biztosításához, hogy a menedékkérő átadása nem fogja egészségi állapota jelentős és orvosolhatatlan romlásának tényleges kockázatát eredményezni, az érintett tagállam hatóságainak fel kell függeszteniük e személy átadását, mégpedig mindaddig, amíg állapota alkalmassá nem teszi az átadásra.

- 86 E tekintetben emlékeztetni kell arra, hogy a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (1) bekezdése értelmében a kérelmezőnek a megkereső tagállam részéről a felelős tagállamnak való átadására „a lehető leghamarabb kivitelezhető időpontban” kerül sor. Amint az a végrehajtási rendelet 9. cikkéből következik, a menedékkérő egészségi állapota pontosan olyan „fizikai oknak” tekintendő, amely igazolhatja az átadás elhalasztását.
- 87 Ha az érintett menedékkérő egészségi állapota nem teszi lehetővé az átadást, e rendelkezésnek megfelelően a megkereső tagállam feladata késedelem nélkül értesíteni a felelős tagállamot az átadás – kérelmező állapotának betudható – elhalasztásáról.
- 88 Adott esetben, ha azt észlelik, hogy az érintett menedékkérő egészségi állapota várhatóan nem fog rövid időn belül javulni, illetve ha az eljárás hosszabb időre való felfüggesztése az érintett állapota romlásának kockázatával jár, a megkereső tagállam dönthet úgy, hogy maga vizsgálja meg a menedékkérő kérelmét a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében előírt „mérlegelési záradék” alkalmazásával (lásd ebben az értelemben: 2013. május 30-i Halaf ítélet, C-528/11, EU:C:2013:342, 38. pont). Ez azonban nem változtat azon, hogy a Charta 4. cikkével összefüggésben értelmezett említett rendelkezést az alapeljárásbelihez hasonló helyzetben nem lehet akként értelmezni, hogy az azt a kötelezettséget rója erre a tagállamra, hogy ezt a záradékot ily módon alkalmazza.
- 89 Mindenesetre abban az esetben, ha az érintett menedékkérő egészségi állapota nem teszi lehetővé a megkereső tagállam számára, hogy az átadást a „Dublin III” rendelet 29. cikkének (1) bekezdésében előírt hat hónapos határidő lejárta előtt elvégezze, a felelős tagállam mentesül az érintett személy átvételére irányuló kötelezettsége alól, a felelősség pedig – e cikk (2) bekezdésének megfelelően – az első tagállamra hárul.
- 90 Az alapügyben a kérdést előterjesztő bíróságnak kell vizsgálnia, hogy C. K. egészségi állapota olyan súlyos-e, hogy komoly kétségek alapján feltételezhető, hogy átadása vele szemben a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges kockázatát vonja maga után. Igenlő válasz esetén e bíróság feladata kizárni ezeket a kétségeket oly módon, hogy megbizonyosodik arról, hogy C. K. átadása előtt meg fogják tenni a jelen ítélet 81–83. pontja szerinti óvintézkedéseket, illetve – ha szükséges – oly módon, hogy e személy átadását mindaddig felfüggesztik, amíg azt egészségügyi állapota lehetővé nem teszi.
- 91 Ezzel összefüggésben nem megalapozott a Bizottság azon érve, amely szerint a „Dublin III” rendelet 3. cikkének (2) bekezdéséből az következik, hogy kizárólag az érintheti a menedékkérő felelős tagállamnak való átadására irányuló kötelezettséget, ha ebben a tagállamban rendszerszerű hiányosságok állnak fenn.
- 92 E rendelkezés szövege ugyanis egyáltalán nem utal arra, hogy az uniós jogalkotó szándéka az lett volna, hogy a menedékkérők valamely meghatározott tagállamnak való átadását megakadályozó rendszerszerű hiányosságoktól eltérő bármely más körülményt szabályozzon. Ennélfogva az említett rendelkezést nem lehet akként értelmezni, hogy az kizárja, hogy a Charta 4. cikke értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges és bebizonyosodott kockázataival kapcsolatos megfontolások a jelen ítéletben tárgyaltakhoz hasonló rendkívüli helyzetekben következményekkel járhassanak különösen egy menedékkérő átadására nézve.
- 93 Ezen túlmenően a „Dublin III” rendelet 3. cikke (2) bekezdésének ilyen értelmezése egyrésztől összeegyeztethetetlen lenne a Charta embertelen vagy megalázó bánásmód valamennyi formáját tiltó 4. cikkének általános jellegével. Másrészt nyilvánvalóan összeegyeztethetetlen lenne e tilalom abszolút jellegével az, hogy a tagállamok figyelmen kívül hagyhassák a valamely menedékkérőt érintő embertelen vagy megalázó bánásmód tényleges és bebizonyosodott kockázatát azzal az ürüggyel, hogy az nem a felelős tagállamban tapasztalható valamely rendszerszerű hiányosság eredménye.

- 94 Ugyanígy a Charta 4. cikkének a jelen ítéletben szereplő értelmezését nem teszi érvénytelenné a 2013. december 10-i Abdullahi ítélet (C-394/12, EU:C:2013:813, 60. pont), amelyben a Bíróság a „Dublin II” rendeletet illetően lényegében megállapította, hogy az említett ítélet alapjául szolgáló ügybelihez hasonló körülmények között valamely menedékkérő kizárólag a felelős tagállamban fennálló rendszerszintű hiányosságokra való hivatkozással kifogásolhatja átadását. Azon kívül ugyanis, hogy a Bíróság – a jelen ítélet 62. pontjában felidézetteknek megfelelően – megállapította, hogy a menedékkérőknek biztosított jogokat illetően a „Dublin III” rendelet alapvető szempontokban tér el a „Dublin II” rendeletről, emlékeztetni kell arra, hogy az említett ítéletet olyan ügyben hozták, amelyben az állampolgár a Bíróság előtt nem hivatkozott semmiféle olyan különös körülményre, amely arra utalhatna, hogy átadása már önmagában ellentétes lenne a Charta 4. cikkével. A Bíróság tehát pusztán emlékeztetett a korábbi, 2011. december 21-i N. S. és társai ítéletére (C-411/10 és C-493/10, EU:C:2011:865), amely arra vonatkozott, hogy a menedékkérőket egyáltalán nem lehet átadni egy olyan tagállamnak, amely a menekültügyi eljárással vagy a befogadási feltételekkel kapcsolatban rendszerszintű hiányosságokkal szembesül.
- 95 Végezetül, ez az értelmezés teljes mértékben tiszteletben tartja a kölcsönös bizalom elvét, mivel – tekintettel arra, hogy korántsem érinti azon vélelem fennállását, amely szerint az egyes tagállamokban tiszteletben tartják az alapvető jogokat – biztosítja, hogy a tagállamok megfelelően figyelembe vegyék a jelen ítéletben tárgyalt rendkívüli helyzeteket. Ráadásul, ha valamely tagállam ilyen helyzetekben átadja a menedékkérőt, az ebből eredő embertelen vagy megalázó bánásmódot nem a felelős tagállam hatóságainak, hanem kizárólag az előbbi tagállamnak lehet közvetlenül vagy közvetve felróni.
- 96 A fenti megfontolásokra tekintettel a második, harmadik és negyedik kérdésre azt a választ kell adni, hogy a Charta 4. cikkét akként kell értelmezni, hogy:
- még ha nincsenek is olyan megalapozott okok, amelyek alapján feltételezhető, hogy a menedékjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamban rendszerszintű hiányosságok állnak fenn, valamely menedékkérőnek a „Dublin III” rendelet keretében történő átadására csak olyan feltételek mellett kerülhet sor, amelyek kizárják, hogy az átadás annak a tényleges kockázatát vonja maga után, hogy az érintett az e cikk értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve;
 - olyan körülmények fennállása esetén, amelyekben a különösen súlyos mentális vagy testi betegséggel rendelkező menedékkérő átadása az érintett egészségi állapota jelentős és orvosolhatatlan romlásának tényleges és bebizonyosodott kockázatát vonja maga után, az átadás az említett cikk értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódot képez;
 - az átadásnak az érintett egészségi állapotára gyakorolt hatására vonatkozó minden komoly kétséget azon tagállam hatóságainak és – adott esetben – bíróságainak a feladata kizárni, amely tagállamnak az átadást el kell végeznie, oly módon, hogy e hatóságok és bíróságok megteszik az ahhoz szükséges óvintézkedéseket, hogy az átadásra olyan körülmények között kerüljön sor, amelyek lehetővé teszik e személy egészségi állapotának megfelelő és elégséges megóvását. Amennyiben az említett óvintézkedések megtétele – figyelemmel az érintett menedékkérő betegségének különös súlyosságára – nem elegendő annak biztosításához, hogy átadása nem fogja egészségi állapota jelentős és orvosolhatatlan romlásának tényleges kockázatát eredményezni, az érintett tagállam hatóságainak fel kell függeszteniük az érintett átadását, mégpedig mindaddig, amíg állapota alkalmassá nem teszi az átadásra, és
 - adott esetben, ha azt észlelik, hogy az érintett menedékkérő egészségi állapota várhatóan nem fog rövid időn belül javulni, illetve ha az eljárás hosszabb időre való felfüggesztése az érintett állapota romlásának kockázatával jár, a megkereső tagállam dönthet úgy, hogy maga vizsgálja meg a menedékkérő kérelmét a „Dublin III” rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében előírt „mérlegelési záradék” alkalmazásával.

- 97 E rendelet 17. cikkének a Charta 4. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését nem lehet akként értelmezni, hogy az az alapeljárásbelihez hasonló körülmények között az említett záradék alkalmazására kötelezi ezt a tagállamot.

A költségekről

- 98 Mivel ez az eljárás az alapeljárásban részt vevő felek számára a kérdést előterjesztő bíróság előtt folyamatban lévő eljárás egy szakaszát képezi, ez a bíróság dönt a költségekről. Az észrevételeknek a Bíróság elé terjesztésével kapcsolatban felmerült költségek, az említett felek költségeinek kivételével, nem téríthetők meg.

A fenti indokok alapján a Bíróság (ötödik tanács) a következőképpen határozott:

- 1) Az egy harmadik ország állampolgára, illetve hontalan személy [helyesen: egy harmadik országbeli állampolgár vagy egy hontalan személy] által a tagállamok egyikében benyújtott nemzetközi védelem iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállam meghatározására vonatkozó feltételek és eljárási szabályok megállapításáról szóló, 2013. június 26-i 604/2013/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 17. cikkének (1) bekezdését akként kell értelmezni, hogy az e rendelkezésben előírt „mérlegelési záradék” valamely tagállam általi alkalmazásának kérdése nem kizárólag a nemzeti jogba és a nemzeti jog e tagállam alkotmánybírósága általi értelmezésének körébe tartozik, hanem az az uniós jog EUMSZ 267. cikk értelmében vett értelmezésével kapcsolatos kérdést képez.
- 2) Az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikkét akként kell értelmezni, hogy:
 - még ha nincsenek is olyan megalapozott okok, amelyek alapján feltételezhető, hogy a menedéjog iránti kérelem megvizsgálásáért felelős tagállamban rendszerszintű hiányosságok állnak fenn, valamely menedékkérőnek a 604/2013 rendelet keretében történő átadására csak olyan feltételek mellett kerülhet sor, amelyek kizárják, hogy az átadás annak a tényleges kockázatát vonja maga után, hogy az érintett az e cikk értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódnak lesz kitéve;
 - olyan körülmények fennállása esetén, amelyekben a különösen súlyos mentális vagy testi betegséggel rendelkező menedékkérő átadása az érintett egészségi állapota jelentős és orvosolhatatlan romlásának tényleges és bebizonyosodott kockázatát vonja maga után, az átadás az említett cikk értelmében vett embertelen vagy megalázó bánásmódot képez;
 - az átadásnak az érintett egészségi állapotára gyakorolt hatására vonatkozó minden komoly kétséget azon tagállam hatóságainak és – adott esetben – bíróságainak a feladata kizárni, amely tagállamnak az átadást el kell végeznie, oly módon, hogy e hatóságok és bíróságok megteszik az ahhoz szükséges óvintézkedéseket, hogy az átadásra olyan körülmények között kerüljön sor, amelyek lehetővé teszik e személy egészségi állapotának megfelelő és elégséges megóvását. Amennyiben az említett óvintézkedések megtétele – figyelemmel az érintett menedékkérő betegségének különös súlyosságára – nem elegendő annak biztosításához, hogy átadása nem fogja egészségi állapota jelentős és orvosolhatatlan romlásának tényleges kockázatát eredményezni, az érintett tagállam hatóságainak fel kell függeszteniük az érintett átadását, mégpedig mindaddig, amíg állapota alkalmassá nem teszi az átadásra, és

- **adott esetben, ha azt észlelik, hogy az érintett menedékkérő egészségi állapota várhatóan nem fog rövid időn belül javulni, illetve ha az eljárás hosszabb időre való felfüggesztése az érintett állapota romlásának kockázatával jár, a megkereső tagállam dönthet úgy, hogy maga vizsgálja meg a menedékkérő kérelmét a 604/2013 rendelet 17. cikkének (1) bekezdésében előírt „mérlegelési záradék” alkalmazásával.**

A 604/2013 rendelet 17. cikkének az Európai Unió Alapjogi Chartájának 4. cikkével összefüggésben értelmezett (1) bekezdését nem lehet akként értelmezni, hogy az az alapeljárásbelihez hasonló körülmények között az említett záradék alkalmazására kötelezi ezt a tagállamot.

Aláírások